

גלות ישמעאל באחרית הימים

מתוך שיחה שנאמרה בערב ט' באב בהיכל בית המדרש "ברכת אברהם" ירושלים
ע"י ראש הכולל הג"ר אליהו בחבוט שליט"א

"והוא יהיה פרא אדם" – רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש,
רבי יוחנן אמר שהכל יהיו גדלים ביישוב והוא יהיה גדל
במדבר, רבי שמעון בן לקיש אמר פרא אדם וודאי שהכל
בוזים ממון והוא בוז נפשות, ידו בכל ויד כל בו, קרי בו
כלבו, הוא והכלב שוים, מה הכלב אוכל נבלות אף הוא
אוכל נבלות."

(בראשית רבה פרשה מה)

מאמרם ז"ל הנו' טומן יסודות חשובים בכל הנוגע לתקופתנו, ומן הראוי לעמוד על כמה נקודות:

א. אם התורה הקדישה תיבות "פרא אדם" לאשמועינן שישמעאל הם שונים מכל האומות בכך שהם גדלים במדבר וגונבים נפשות, בודאי שיש בזה מסר חשוב אודות מהות אומה זו ונ"מ לישראל, ויש להבין את משמעות הענין. ואכן הדבר מפליא, מדוע שלא יגדלו ביישוב שהוא מקום נח, וגם מה שגונבים נפשות הוא דבר זר דאיזה יצר יש בזה?

ב. וגם החלק השני של המאמר אינו מובן, וכי שאר אומות העולם לא אוכלים נבלות שדוקא על ישמעאל יש להשוותן לכלבים? וגם יש לדקדק קצת דקרי "כלבו" דהיינו הכלב שלו, ולכאור' ההשוואה היא לכלב סתמי ולא דוקא לכלב של מאן דהוא.

וישנו מדרש נוסף אשר מן הראוי לעמוד עליו, בראשית רבה פרשה נג:

"דרש רבי עקיבא: 'ותרא שרה | את בן הגר המצרית אשר ילדה לאברהם מצחקן וגו'" (בראשית כא) – אין מצחק אלא גלוי עריות וכו' מלמד שהיתה אמנו שרה רואה אותו לישמעאל מכביש גנות וצד נשי אנשים ומענה אותן. תני רבי ישמעאל אומר אין הלשון הזה של צחוק אלא עבודת כוכבים וכו', מלמד שהיתה אמנו שרה רואה את ישמעאל בונה בימוסיות וצד חגבים ומקריב עליהם. רבי אלעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר אין הלשון הזה צחוק אלא לשון שפיכות דמים וכו', רבי עזריה משום רבי לוי אמר, אמר ליה ישמעאל ליצחק נלך ונראה חלקינו בשדה והיה ישמעאל נוטל קשת וחצים ומורה כלפי יצחק, ועושה עצמו כאילו מצחק^א, הדא הוא דכתיב (משלי כו) כמתלהלה היורה זקים וגו', כן איש רמה את רעהו ואומר הלא מצחק אני. "ע"כ.

א. לגבי דרשת רבי עקיבא, שישמעאל היה "מכביש גנות" (ופירש מהרו"ו: "פי' כובש גנות של אחרים וצד נשים לתוכן" עיי"ש) – הנה ממה שחז"ל טרחו לגלות את הטקטיקה שהשתמש ישמעאל לענות את הנשים, בהכרח שיש משמעות בדבר, וצריך תלמוד.

^א ומעשה אבות סימן לבנים, שגם עתה יורים טילים על ישראל ואינם פוגעים. "יפול מצדך אלה, ורבעה מימיןך - אליך לא יגש".

ב. ולגבי הדרשה השנייה, שהיה מקריב חגבים לע"ז, מהו פשר הענין שהקריב קרבנות שלא בדרך האומות, שמקריבים עגלים מפוטמים ולא חגבים בעלמא (הרי לא מדובר שישמעאל היה ילד קטן ש"מחשק" לעבוד עבודה זרה, היה אז בן כ"ז שנה).

ג. ובדרשה השלישית, ג"כ לא יבצר מקום להתבוננות, שלא מצינו הנהגה זו של "כאילו מחשק" אצל שום אדם, אלא הרוצחים עושים מעשיהם בסתר או בגלוי אך לא במסוה של מחשק.

נקודות עיון אודות הגר אשת אברם:

והיות ובמהותו של ישמעאל עסקינן, ראוי להתבונן גם בנושא של שורש לידתו דהיינו אמו הגר:

א. בבראשית רבה פרשה מה אות ג', לגבי הפסוק "ותתן אותה לאברם אישה לו לאשה" דרשינן: "אישה – ולא לאחר". ומשמע דאילו היה כתוב רק "ותתן אותה לאברם לאשה", סבורים היינו שנתנה אותה לאחר ולא לאברם, ואין לזה כל הבנה דהרי מפורש בפסוק שנתנה אותה לאברם.

ב. ומה הענין ששרה כל כך הקפידה על כך שהגר איננה מכבדת אותה ("ותקל גבירתה בעיניה"), עד כדי כך שהתלוננה לאברהם בחריפות, ועינה אותה, וכי יש כאן מלחמת כבוד בעלמא?

שאלות כלליות בנושא ישמעאל וגלותו:

א. מכל הגויים, ישמעאל הוא היחיד שזכה למצוה שנאמרה במיוחד עבורו: מצות המילה. וגם זרעו אחריו שומרים על מצוה זו, אלא שמלים ואינם פורעים. ובזוהר הקדוש נאמר שמחמת מצוה המילה בני ישמעאל יש להם אחיזה בארץ ישראל עד ביאת הגואל. וצ"ע מה נשנתה ישמעאל מכל גויי הארץ שיש להם מצוה מיוחדת זו, ואם מפני שישמעאל הוא מבניו של אברהם, הרי גם עשו הוא מבניו של יצחק ונכדו של אברהם ואין זרעו מלים וגם עשו בעצמו מאס במילה כפי שמעדים חז"ל באגדת בראשית פרק נט: "עשו מלו אותו אבותיו, ומאס במילה ובחר בערלה." ע"כ.

ב. מובא בשם האריז"ל (עץ הדעת טוב תהילים קכד) אודות הפסוק "לולי ה' שהיה לנו בקום עלינו אדם אזי חיים בלעונו" – שאותו "אדם" היינו ישמעאל שהוא "פרא אדם", שחפץ לבלוע את עם הקודש ח"ו. והנה יש לתת את תשומת הלב על הביטוי הייחודי של "בליעה", אשר לכאור' נשמע יותר כדמות "סלנג" מאשר כלשון מקראי, וטפי הו"ל לדוד המלך ע"ה להשתמש בביטויים רגילים כדוגמת הפסוק בפרק פג': "אמרו לכו ונכחידם מגוי ולא יזכר שם ישראל עוד", או הפסוק בפרק קיט: "לי קוו רשעים לאבדני", וכיוצא באלו פסוקים רבים. ועוד, מהי ההדגשה בכך שישמעאל חפץ לבלוע אותנו דוקא "חיים"?

ג. וכאן המקום לעורר ג"כ על השאלה הידועה (אשר עליה עמדנו בכמה הזדמנויות – והזכרנו ישובים שונים): מאחר וחז"ל עצמם (במדרש איכה ובזוהר הקדוש) מציינים שתהיה גלות ישמעאל, מדוע בכל המדרשים (ועוד לפני כן; בפסל נבוכדנצר ובחלומות של דניאל) מונים ארבעה גלויות בלבד?

ואשר נראה ליישב בס"ד את כל הנ"ל, כדלהלן:

תכליתה של גלות ישמעאל

אם כי רבים מבני עמנו היו שוכנים בין ארצות ישמעאל החל מגירוש ספרד, נראה לכאורה ממאמרי הזוהר והארז"ל (שמתארים את גלות ישמעאל כהיותה גלות קשה לגוף יותר מכל הגלויות האחרת), שעיקר "גלות ישמעאל" איננה עצם ההימצאות בתוך ארצותיהם, כי אם המציאות שאנו חווים כיום בארץ הקודש מאז מלחמת השחרור, אשר מאז נהפך לבם של בני ישמעאל לשנוא את עם ישראל, ונעשו האויבים העיקריים של עמנו, צמאים לדם וממררים את חיינו בפחד הטרור.

והנה אם נתבונן, ישנו הבדל מהותי בין "גלות ישמעאל" זו לבין אותם "ארבעה גלויות" אשר עליהם ניבא דניאל. בכל הגלויות עם ישראל היו תחת השילטון של אותה גלות אשר על שמה נקראת הגלות (כך היה בבבל, בפרס, בייון, וכך הוא בימינו שעדיין אנו תחת השילטון של מלכות אדום, כי אע"פ שרבים באו לארץ הקודש והקימו לעצמם ממשלה, עדיין לא ירים איש את ידו ואת רגלו מבלעדי האישור מארצות הברית ומארצות אירופה, ולמעשה הם שולטים על כל ההחלטות, וגם אדום הם הינם ה"מודל" לחיקוי בין בתחום התרבות בין בכל תחום אשר הוא (ואף החוקים במדינת "היהודים" הם החוקים הבריטיים), וכל זה כמבואר בדברי רבותינו ז"ל בכל מקום שגלות אדום תסתיים רק עם ביאת משיח בן יוסף, וכרמוז בקרא "ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום לפני מלך מלך לבני ישראל", כך שבאמת גלות ישמעאל איננה אלא "תוספת צרה" על צרתה של גלות אדום ואיננה גלות "בעצם" (ולכן גם לא סופרים אותה במנין הגלויות), כי כל מהותה ותכליתה של גלות ישמעאל איננה לשעבד את בני ישראל (כשאר גלויות) אלא אדרבא לשמש ככלי לצמיחת הגאולה, כמו שכתוב במדרש (ילקוט שמעוני פרשת לך לך רמז ע'): "אלו בני ישמעאל שעליהם בן דוד יצמח" ע"כ, הא כיצד? כפי שמפורש בפרקי דרבי אליעזר (פרק לא') שהזכרנו בכמה הזדמנויות: "למה נקרא שמו ישמעאל? שעתיד הקב"ה לשמוע בקול נאקת העם ממה שעתידין בני ישמעאל לעשות בארץ באחרית הימים, לפיכך נקרא שמו ישמעאל שנאמר ישמע אל ויענם." ע"כ.

אלא שעדיין צריכים אנו להבין, לשום מה נזקקין אנו דוקא לבני ישמעאל כדי לזעוק אל ה' מנאקתם, והרי בני אדום מקיימים בהידור "על חרבך חיה" וכבר הוכיחו בשואה (ובמשך כל ההיסטוריה כולה) שידועים היטב להרוג להשמיד ולאבד לא פחות מבני ישמעאל, וא"כ מה הצורך דוקא בגלות ישמעאל. ויתירה מזו, דמדרשת "ישמע אל ויענם" משמע קצת שישנה סגוליות מיוחדת שהקב"ה שומע לתפילתנו דוקא כאשר הצרות הם מכח ישמעאל, וקשה הדבר להולמו דהרי קרוב ה' לכל קוראיו ושומע תפילת כל פה, ובודאי כאשר עם הקודש זועקים כראוי אל ה' מצרות אדום הקב"ה מושיע אותנו מידם, כי כאשר הקול קול יעקב אין הידיים ידי עשיו. וידוע המעשה עם האדמו"ר האמרי אמת מגור זצ"ל, שכאשר שמע את התפילות הנוראות ואמירת הסליחות שערך הגאון המקובל מוהר"ר יהודה פתייה זצ"ל עם בני עדתו כדי למנוע את כניסת הנאצים לארץ ישראל, עמד והעיד שאילו היו מתפללים כך באירופה, לא היתה שואה. ואם כך, מה מיוחד בתפילה מתוך הצרות של ישמעאל, שדוקא תפילה כזו הינה מסוגלות לישועה?

שורשו של ישמעאל בן אברהם

אלא עלינו להבין יותר את שורשו ומהותו של ישמעאל (וצאצאיו), או אז נוכל להבין מה מיוחד בצרותיו לקירוב הגאולה.

בזוהר הקדוש ח"ב דף פו' ע"א נאמר: "כתיב ביה בישמעאל 'והוא יהיה פרא אדם' – פרא אדם ולא אדם, פרא אדם משום דאתגזר וכו', אבל זרעא דישראל דאשתלימו בכלא אקרין אדם מממש". ע"כ. והיינו דבני ישמעאל הם גדר אמצעי בין "אדם" ל"אינו אדם", בניגוד לשאר גויי הארצות שנמשלו לחיות ולא לאדם. ומפורש יותר בדברי האריז"ל (בעץ הדעת הטוב שהזכרנו לעיל) וז"ל: "שאר ד' גלויות הן משולות אל החיות כנזכר בספר דניאל וכו', וישמעאל להיותו בן אברהם ונימול נקרא "פרא אדם" ולא אדם גמור וכו'". עכ"ל (ומרחיב שם, עיי"ש²).

ונראה ביאור הענין בס"ד, דהנה שרה אמנו ע"ה הגיע למצב של יאוש מלהביא פרי בטן מעצמה³, ועל כן ניסתה להביא את כלל ישראל ע"י שפחתה הגר, שנאמר "ותאמר שרי אל אברם הנה נא עצרני ה' מלדת בא נא אל שפחתי אולי אבנה ממנה", והיינו שאע"פ שהבן הוא מהגר מ"מ יהיה בגדר "אבנה ממנה" שיהיה נחשב בנה של שרה וממילא ממנו יצאו עם ישראל. ולכן ישנה הדגשה מיוחדת: "ותתן אותה לאברם אישה לו לאשה", "אישה – ולא לאחר", והיינו שלא היתה כאן נתינה ל"בעל" שהוא במקרה הזה אברהם, אלא היתה בזה נתינה ל"אברהם" עם כל המשמעות של היותו דוקא "אברהם", שכל המטרה כאן היתה שאכן ייצא מזה המשך של אברהם אבינו, "כלל ישראל", ולא רק ענין של מצות פריה ורבייה והמשכיות שאין בה נ"מ אילו "אברהם" לא היה "אברהם". וגם אברהם אבינו לכך נתכוין, שישמעאל יהיה כלל ישראל, עד כדי כך שכאשר הקב"ה אמר לו על שרה: "וגם נתתי ממנה לך בן", ענה אברהם: "לו ישמעאל יחיה לפניך", והקב"ה היה צריך כביכול "להתעקש": "אבל שרה אשתך יולדת לך בן".

ולכן שרה הקפידה מאוד שהגר לא תקל בכבודה, כי חשוב שהגר תהיה עדיין בגדר טפלה אל שרה, שיהיה ישמעאל נחשב כבניין של שרה ולא כהבן של הגר, כי אחרת התוצאות יהיו "ישמעאל" במקום "ישראל", ולכן שרה גם טענה לאברהם אבינו "חמסי עליך" אומרים חז"ל "שאתה שומע בקלוני ושותק" – והיינו שהבהירה לאברהם שאם הוא לא יקח חלק פעיל למנוע שהגר תחשב כגבירה בפני עצמה ולא כבטלה לשרה, הרי שישמעאל לא ייצא ישראל אלא "חמאס", וזה יהיה "עליך" כלומר באשמתך ששתקת.

ועכ"פ בסופו של דבר, כאשר הקב"ה אמר לאברהם אבינו אבל שרה אשתך יולדת לך בן, התברר למפרע שישמעאל איננו ישראל, כי כדי ליצור את עם ישראל חייבים את "אבל שרה אשתך" את כח השררה של שרה שהיא משמעות השם "ישראל", והיינו הרוממות מעל כל הבריות להיות "אדם" האמיתי – אתם קרויין אדם, ואין העובדי כוכבים קרויין אדם" (יבמות דף סא עמוד א).

נמצינו למדין, שישמעאל הוא נסיון ליצירת עם ישראל, נסיון שלא הצליח, ולכן ישמעאל מצד

² ולפי דברות האריז"ל צריכים לומר שדרשת "עם הדומה לחמור" אינו ענין מהותי כל כך כדרגת המשלים שבהלומות דניאל.

³ כך ניכר גם מהעובדה, שכמה שנים אח"כ צחקה בקרבה על הבשורה.

אחד אינו נמשל לחיות בעלמא כפי שמוגדרים שאר המלכויות, אך מצד שני אינו "אדם" ממש כפי שרצו שיהיה, אלא גדר אמצעי, "פרא אדם". ולכן באמת ישמעאל זכה למקצת מצות המילה (שמאפינת את עם ישראל – והיינו שיש בישמעאל שייכות לגדר ישראל, מכח ה"הוי אמינא" של אברהם ושרה), אבל רק מילה בלא פריעה ולא המצוה בשלמות, ולכן יש לו ג"כ אחיזה מסויימת בארץ ישראל (בעלות שמאפינת את ישראל, כי ארץ ישראל היא הארץ המיועדת לעם ישראל דוקא) כדברי הזוהר.

וועל כן מובן המדרש שמציין שישמעאל אוכל נבלות כמו "כלב", כי בשונה משאר בעלי חיים שאוכלים נבלה ממה שעולה בגורלם לאתר, הכלב "זוכה" לאכול ממה שנותן לו האדם, ממה שנאסר לאכילת ה"אדם": "ובשר בשדה טרפה לא תאכלו, לכלב תשליכון אותו", והיינו שקיומו של ישמעאל בעולם הוא בעצם ממה ש"נפסל" מיצירת ה"אדם" דהיינו ישראל. וא"כ מה שדקדקנו לעיל שתיבת "כלבו" משמע שהוא כלב השייך למישהו, פירושו שאותו כלב (ישמעאל) נטפל למושג של "ישראל", שהוא שורש קיומו.

עד כדי כך מגיעים הדברים, שבפרקי דר"א פרק ל' מתבטאים חז"ל: "השוה הקב"ה שמו של ישמעאל לשמו של ישראל". ובמדרש שמות רבה פרשה כג' היתה הו"א ללמוד מישמעאל לישראל (לולי ילפותא מקרא): "אי מה אהליהם של ישמעאלים אין להם תכבוסת יכול אף ישראל כן, תלמוד לומר כיריעות שלמה." ע"כ.

אבל ישנו סוד גדול של הנצי"ב, שכל מה שאינו נמצא בצורתו, יורד בדרגה למטה יותר ממי שצורתו היא לכתחילה פחותה על דרגתו, כדוגמת בעל חי שמת, שכיון שכעת אינו בצרתו אשר עבורה נברא, הרי שנעשה נבלה מסרחת והוא גרוע מצומח חי, וכן צומח שמת הרי הוא גרוע מדומם. (ע"כ היסוד של הנצי"ב). ולכן ישמעאל כיון שנוצר בכדי להיות אדם, ובפועל אינו אדם (אלא עם הדומה לחמור). במבט מסויים הוא יותר גרוע מכל האומות שנמצאים בצורתם הטבעית (וזהו גדר "פרא", והיינו שלא מוצא את הגבולות לעצמו, מפני שבאמת מציאותו איננה יכולה להתאים לגבולות שתכננו אברהם ושרה עבורו, והתוצאה היא שאין לו אפי' הגבולות הטבעיים של שאר האנושות). ולכן "הכל יהיו גדלים ביישוב והוא יהיה גדל במדבר", כי כל האומות מצליחים לשמור על צלם אלקים וצורה אנושית, ואילו בני ישמעאל מתוך שאינם מוציאים את זהותם מרגישים צורך לחיות כמו חיות, במדבר ולא ביישוב. והדבר מפורש יותר במדרש שכל טוב (בראשית פרשת לך לך פרק טז). שענין הגידול במדבר הוא מפני שכן דרך החיות, ושם נאמר: "והוא יהיה פרא אדם – שהכל גדילין ביישוב, והוא גדל בפראים במדבר, שהן הארי והדוב הנמר והברדלס וכל כיוצא בהן, וכו', הן בני אדם שאין להם ברכות והן הארויין." ע"כ.

והנה מי שגונב ח"ו, עושה כן על דבר שמרגיש בו חסר, ולכן כל אומות העולם בוזים ממון איש לו, אך אצל בני ישמעאל יש חסר נוסף (מלבד הממון), דהם נוצרו עם מטרה להיות "אדם" ואינם כאלו, ולכן חומדים "אדם" וגונבים נפשות. בספרי דברים פרשת וזאת הברכה פסקא שמג נאמר: "הלך אצל בני ישמעאל אמר להם מקבלים אתם את התורה אמרו לו מה כתוב בה אמר להם 'לא תגנוב' אמרו לו כל עצמם אביהם ליסטים היה שנאמר 'והוא יהיה פרא אדם'". וכבר פירש בעל המגן אברהם בפירושו זית רענן שעל הילקוט, דהיינו גניבת נפשות, שהרי על זה נאמר הדברה "לא תגנוב". והיינו שיש להם תאוה מיוחדת לגנות בני אדם, מפני שבזה מרגישים חסר, וכפי שאנו שבימינו אנו נוכחים לדעת היטב על טבעם זו [ובזאת השנה ה'תשע"ד, בראש השנה הבא עלינו לטובה, תכנונו

לחטוף מאות יהודים בבת אחת דרך המנהרות ר"ל, וה' הפר עצתם וקילקל מחשבותם בדרך פלא, יתברך שמו. "ותמלאה הארץ חמס" (בראשית ו' יא) – בתרגום אונקלוס: "ואתמליאת ארעא חטופין".

ולכן גם הזימה של ישמעאל היא מתוך תחושת חיסרון ב"אדם": "כובש גנות של אחרים וצד נשים לתוכן" – ענין של "כבישה" שכוללת כבישת מקומו של חבירו וחיטפת אשת חבירו.

ולאור כל המבואר שישמעאל נוצר להיות "אדם" אך לא מוצא את צורתו (ולפיכך התנהגותו יכולה להיות גרועה יותר מגויים אחרים – עפ"י יסוד הנצי"ב), ניתן להבין מדוע בני ישמעאל מלאים מהפכים בתוך תוכם: מצד אחד אינם עובדים ע"ז אלא מתפללים לה' אחד, כיון שיש בהם מכח ה"אדם" (וגם כשהיה אביהם ישמעאל עובד ע"ז, היה עושה זאת בהסתייגות מוסיימת, מקריב חגבים ולא עגלים מפוטמים), אך מאידך מתפללים על תאוות העוה"ז (אשר לפי דתם המעוות זה כל האדם ואבמ"ל) ומבקשים רעתם של ישראל ("מוות ליהודים" ר"ל), וכמו כן מצד אחד נשותיהם הינם צנועות כלפי חוץ יותר מכל גויי הארצות, אבל מאידך מבפנים ובסתר הם שטופים בזימה יותר מכל העמים (וכמאמרם ז"ל בקידושין דף מט' ע"ב: עשרה קבים של זנות ירדו לעולם, תשעה נטלה ערביא). כי כאמור עצם זה שנוצרו כדי להיות "אדם" ואינם "אדם", גורם להם להתנהג בצורה שפילה יותר ממי שלכתחילה אינו "אדם".

"..ממה שעתידין בני ישמעאל לעשות בארץ באחרית הימים"

ועל פי כל המבואר מובן שישנו חילוק גדול בין מה ששאר העמים מיצרים לישראל, לבין הצרות שישמעאל עושים לישראל. כל העמים אינם חפצים בקיומם של ישראל מפני שינאתם על ישראל, ועל כן נלחמים נגד עם הקודש כדי לשעבדם או לאבדם ח"ו, אך ישמעאל אינם רוצים לאבד את עם הקודש מתוך שנאה גרידא, אלא הם חפצים להיות במקום עם ישראל, להיות הם עם האלקים ושהם יישבו בארץ ישראל, כי מתוך כוונה זו נוצרו. וכן הוא בפרקי דרבי אליעזר פרק לא': "היה אומר ישמעאל, עכשיו אברהם מקריב את יצחק בנו לעולה ואני הוא בכורו". ואינו דומה לעשו שנלחם עם יעקב על ברכות העולם הזה ולא על עצם היותו הבכור, כי אדרבא מכר את בכורתו ליעקב, כי איננו מעוניין להיות העם הנבחר רק לקבל את ההטבות הגשמיות שנועדו ליעקב, וזהו גדר "ויבז עשו את הבכורה", דבר שאינו נכון אצל ישמעאל שחפץ בבכורה וכן"ל].

וזהו פשר הביטוי שבפסוק: "לולי ה' שהיה לנו בקום עלינו אדם אזי חיים בלעונו" – דהיינו שישמעאל רוצים להיות במקום עם ישראל, כביכול שנשמת עם ישראל תכנס בתוכם ("חיים בלעונו" – חיים דוקא). ויתכן דו"ג כ"כ כוונת חז"ל בפרקי דר"א פרק ל': "הואיל והשוה הקב"ה שמו של ישמעאל לשמו של ישראל אוי מי יחיה בימיו" ע"כ – והיינו דדוקא השייכות לישראל שיש בישמעאל, היא

¹ ומסתברא דזו סיבת ההבדל בין אדום לישמעאל בנוגע לדורון: אצל בני אדום, מועיל לשלוח מנחה לפניהם לפייסם (כפי שעשה יעקב אבינו ע"ה וכפי שנעשה ג"כ במהלך ההיסטוריה פעמים רבות שרצי כסף הועילו להצלת יהודים, ואפי' אצל הנאצים ימח שמם), כיון שלמרות שהלכה היא שעשו שונא את יעקב, מ"מ אהבת הצעע גוברת על שנאת ישראל, יען כי סוף סוף מקורה של השנאה היא גניבת הברכות דהיינו הטבות העולם הזה, לכן ניתן להמיר שנאה זו תחת עולם הזה ממש. ואילו אצל בני ישמעאל, אין כל דרך לפייסם, וכמו שכותב הרמב"ם בסוף איגרת תימן לגבי בני ישמעאל: "וכל זמן שאנו רודפים שלומם, הם רודפים אחרינו בחרב ובמלחמה". עכ"ל, ומציאות זו ניכרת לנו היטב כיום, שעם ישראל מוכנים לתת להם בכל מכל כל תמורת שלום – מדינה קרקעות ממון כבוד – וכל זה איננו שווה להם ורוצים רק באובדן של אויביהם של ישראל, כי סוף סוף מרגישים שעצם מציאותם של עם ישראל היא "גניבת" זהותם האישית בתור עם האלקים.

הגורמת לו להלחם בכל כחו, ולכן אוי מי למי שיחי גלות ישמעאל.

ולכן הם מכריזים על מלחמת "קודש", כביכול "מלחמה לה' בישראל" ר"ל (מתוך תחושה פנימית שהם היו אמורים להיות עם האלקים), ויוצאים מנקודת הנחה שהם המסכנים והם הנגנבים, כי אכן מרגישים שעם ישראל לקחו מהם את המקום (לאו דוקא המקום הפיזי, אלא שמבטאים זאת ביחס למקום הפיזי כי אינם משכילים להבחין בין הדברים). ולכן כאשר הם יורים חיצים (בזמן ישמעאל בן אברהם) או טילים (בזמן הזה) על עם ישראל, מבחינתם לא מרגישים שיש כאן שפיכות דמים (כאילו כביכול רק "משחק"), ובמדיה לא מבוטלת מצליחים לתת תחושה זו לכל העולם, ומתלוננים על תגובת ישראל ועל הילדים הפלסטינאים שנהרגו כאילו הם הישמעאלים לא עשו מאומה (ומתעלמים באופן בלתי הגיוני בעליל מהעובדה המצמררת שהם יורים מידי יום מאות טילים על העורף היהודי במכוון לפגוע באזרחים – ומהם ילדים ונשים וכו' – כי כל זה מרגישים כאילו אינו "רציני", כביכול משחק), וזאת מפני שרואים את עצמם בעמדה של הצלה מפני הליסטיין שגנבו מהם את ארצם (יותר מדוייק: את זהותם, אלא שלא יודעים לזהות שזו מקור התחושה ועל כן תלויים בדבר הפיזי), והם כביכול ה"מסכנים", ומצליחים להנחיל תחושה זו גם לדעת הקהל העולמית, וכל העולם רועשים וגעשים על ישראל על תגובתם, כאילו כל מה שעשו הערביים לא היה אלא מחשק בעלמא.

וזה ההבדל הגדול בין צרות ישמעאל לשאר צרות, שהתפילה על צרות ישמעאל מביאה את הגאולה יותר מהכל: כי הנה כאשר אדום או עמים אחרים מיצרים לישראל, ועם ישראל מתפללים לה' בצר להם, הקב"ה שומע תפילה, אלא שבתפילתם לא מונח אלא הצלה מצרתם זו, ואין הכרח גם לביאת משיח בנוסף. אך כאשר בני ישמעאל מיצרים על עם ישראל כיון שכביכול בני ישמעאל הם כאן צרה נוספת, שכל העולם כולו נהפך לבם נגד עם ישראל כיון שכביכול בני ישמעאל הם המסכנים, כך שחלק מהצרה היא העובדה שבעלמא דשיקרא נראה לכל כאילו כל מה שעושים ישמעאל לעם הקודש אינו אלא משחק, ועם ישראל מצטיירים בתודעה הבין לאומים כרוצחי תינוקות וכצמאי דם נקי של אותם ה"מסכנים" חסרי ישע וחסרי אמצעים (כבר נרמז בתהילים שזו חלק מצרתו של חמס, עדות השקר שבדבר, כשכתיבי: "אל תתנני בנפש צרי כי קמו בי עדי שקר ויפח חמס"), ויוצא ששם שמים מתחלל בעיני הגויים במימדים חסרי תקדים, ולצרה זו אין פיתרון כי אם גילוי האמת וסיום שליטת השקר בעולם, ולכן תפילתם של ישראל עבור ההצלה מבני ישמעאל בהכרח כוללת בתוכה זעקה על הגאולה (כלומר גם אם לא מתכוונים לכך, וכל שכן אם מתכוונים), ולכן "ישמע אל ויענם" לגלות את מלכותו בעולם ולהסיר חרפת עמו ע"י ביאת גואל צדק, בב"א.

